

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/11/2023
Identifikačné číslo spisu:	7520204374
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7520204374.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletých T.Q. Q., narodeného X. U. XXXX, T. Q., narodeného X. U. XXXX a F. Q., narodeného X. X. XXXX, všetci zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, deti matky P. Q., narodenej X. T. XXXX, Q., D. XXX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Košice, Bajzova 2 a otca F. Q., narodeného XX. Y. XXXX, Ď. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Antolom, Košice, Krivá 23, o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Košice II (aktuálne Mestský súd Košice) pod sp. zn. 19P/161/2020, o dovolaní otca detí proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. augusta 2022, sp. zn. 7CoP/9/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Košice II. (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 22. októbra 2021, sp. zn. 19P/161/2020: I. zamietol návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, II. zamietol návrh matky na zákaz styku, III. priznal štátu právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, z titulu zaplateného znalečného zaviazal otca a matku zaplatiť trovy štátu na účet Okresného súdu Košice II, každého vo výške 612 eur (výroky IV. a V.), a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VI.).

2. Rozsudok súdu prvej inštancie právne odôvodnil článkom 11 ods. 1, § 1, § 2 ods. 1 a 2, § 111 písm. b) a § 120, § 121 zákona č. 161/2015 Zb. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 217 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 25 ods. 3, § 43 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že v priebehu celého konania otec poukazoval na vôľu maloletých detí, ktorú absolutizoval a favorizoval. Podporoval ich v nenávisťných prejavoch voči matke

bez akéhokoľvek výchovného pôsobenia, čo potvrdili aj samotné deti. Jeho mimoriadne rozsiahle písomné podania sa v podstate opakovali, boli plné prejavu agresivity a nenávisti nielen voči matke, osočovaniu všetkých inštitúcií, ktoré otcovi nevyšli v ústrety a absolútneho odmietania prijatia zodpovednosti. Otec od marca 2021 zabezpečoval starostlivosť o deti sám, odmietol ich vrátiť do domácnosti matky s poukazom na ich vôľu. Sociálnym šetrením bolo preukázané, že v domácnosti otca majú deti síce vytvorené vhodné podmienky na bývanie a otec dokáže saturevať ich materiálne potreby, čo však súd nepovažoval za rozhodné a postačujúce na vyhovie jeho návrhu. V školskom roku 2021/2022 deti nenastúpili do školy. Zodpovednosť za neplnenie povinnej školskej dochádzky otec preniesol na súd, ktorý nevyhovel jeho návrhu na nahradenie súhlasu matky. Otec odmietol akceptovať a prijať akékoľvek rozhodnutie príslušného štátneho orgánu, ktoré nevyhovovalo jeho predstavám. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že otec deti negatívne voči matke ovplyvňoval, matku dehonestoval, popieral jej rodičovskú rolu a rodičovské práva. Otec takýmto spôsobom zneužíval svoje rodičovské postavenie, pričom nielen znalecké dokazovanie, ale aj výsluch detí potvrdil, že neprejavil žiadnu snahu o výchovné pôsobenie a usmernenie detí, naopak ich negatívne nastavenie voči matke podporoval absolútne neprimeraným, hrubo urážlivým a vulgárnym spôsobom, ktoré deti následne preberali bez chápania obsahu svojich vyjadrení. Súd konštatoval, že deti sa pod vplyvom otca dopúšťajú protispoločenského až nebezpečného správania, pričom toto svoje správanie považovali za normálne a spravodlivé s odôvodnením, že si ho matka zaslúži. Deti preukázateľne prebrali slovné vyjadrenia a hodnotenia matky od otca, používali formulácie totožné s vyjadreniami otca, ktoré sú mimo rámec ich chápania a empirického poznania počnúc pornografickými kresbami, sexuálnymi vyjadreniami ohľadom matky a jej správania až po obviňovanie súčinných inštitúcií z korupcie a prijímania úplatku. Súd posúdil správanie otca tak, že uňho v plnej miere absentuje schopnosť rodičovskej zodpovednosti, riadnej výchovy, morálky, rešpektovania autorít, zákona a súdnych rozhodnutí. Aj keď otec zabezpečuje starostlivosť o deti po materiálnej a existenčnej stránke, v ostatnom ohrozuje zdravý psychický a fyzický vývin maloletých a ich mravnú výchovu, preto návrh otca zamietol. Zároveň okresný súd konštatoval, že deti v čase rozhodovania matku zásadne odmietali, boli voči nej mimoriadne negatívne naladené, ich vyjadrenia hraničili až s pocitmi nenávisti voči nej. V prípade návratu do domácnosti matky sa vyhrážali podpálením domu a útekem. Najmä z vyjadrení T. pri výsluchu bolo zrejmé, že si plne uvedomuje závažnosť svojich vyhrážok, avšak považuje tieto vyhrážky za primerané okolnostiam, s čím súhlasili aj jeho bratia. Matka sa síce domáhala návratu detí do jej domáceho prostredia, vyjadrila však obavy z naplnenia vyhrážok zo strany detí a okresný súd túto jej obavu považoval za pochopiteľnú a stotožnil sa s ňou. Preto nariadil neodkladné opatrenie, ktorým umiestnil deti po dobu šiestich mesiacov v Liečebno - výchovnom sanatóriu v W. a po túto dobu zakázal styk maloletých detí s otcom. Aj napriek dočasnému charakteru neodkladného opatrenia je tento zákaz vzhľadom na skutočnosť, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, prekážkou pre vyhovie návrhu matky na zákaz styku, a preto jej návrh zamietol a odkázal ju na možnosť domáhať sa zákazu styku samostatným návrhom, ak dôjde k relevantnej zmene okolností. Ďalej okresný súd uviedol, že v konaní vznikli štátu trovy vo výške 1 224 eur titulom odmeny priznanej ustanovenej znalkyni. Uvedená odmena bola znalkyni vyplatená v celom rozsahu z finančných prostriedkov štátu, preto súd štátu priznal náhradu trov v rozsahu 100% a vzhľadom k predmetu konania súd rozdelil tieto trovy štátu medzi rodičov rovným dielom.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) o odvolaní otca detí rozhodol rozsudkom z 30. augusta 2022, sp. zn. 7CoP/9/2022, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a VI., zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch III. a IV. a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odmietol odvolanie otca proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty. V odôvodnení odvolací súd poukázal na § 387 ods. 1 a 2 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení, ktoré považoval za presvedčivé. Odvolací súd konštatoval, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti

podstatné pre rozhodnutie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. K námietke otca týkajúcej sa nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozsudku uviedol, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným, ako sa mylne domnieval otec v podanom odvolaní. K námietke otca na nedostatočne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie odvolací súd poznamenal, že súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadne nevykonania výsluchu otca, vzhľadom na doterajší priebeh a hospodárnosť konania. S poukazom na § 187 ods. 2 v spojení s § 195 ods. 1 CSP uviedol, že nevypočutie účastníka konania nie je možné považovať za odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Ďalej odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v súlade s odvolacím návrhom otca na nariadenie znaleckého dokazovania psychiatrom, lebo vzhľadom na skutkový stav veci zistený ďalšími dôkazmi by uvedené dokazovanie neprinieslo žiadne nové výsledky. Odvolací súd konštatoval, že z dôkazných návrhov podaných otcom je zrejmé, že usiluje o znalecký posudok, vyjadrenie znalca, eventuálne odborné stanovisko, ktoré by obsahovalo konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletým deťom, a to v súlade s jeho názorom o zverení maloletých detí do jeho starostlivosti. Avšak znalcovi a ani inému odborníkovi zásadne nepatrí právo vyjadrovať sa k prejednávanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu rodičovských práv a povinností, to je úlohou súdu. K námietke otca, že vykonaný dôkaz - výsluch maloletých detí nebol urobený v určitej konkrétnej forme, t. j. nebol vyhotovený zvukový záznam a otec sa k nemu nemohol vyjadriť, odvolací súd uviedol, že v elektronickom súdnom spise je uložený záznam z výsluchu maloletých detí, ktorý bol vykonaný technickým zariadením určeným na zaznamenanie zvuku. Z obsahu zápisnice z 21. októbra 2021 vyplýva, že právny zástupca otca po vykonaní uvedeného dôkazu nepožiadala o vydanie vyhotoveného zvukového záznamu, pričom konajúci súd na pojednávaní rodičov stručne oboznámil s obsahom výsluchu maloletých detí, čo je zaznamenané v zápisnici o pojednávaní. Súd prvej inštancie pri vykonávaní dôkazu výsluchom maloletých detí 21. októbra 2021 v budove súdov za prítomnosti kolízneho opatrovníka, ako i probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Košice - okolie, psychologičky Krajského súdu v Košiciach postupoval v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 CSP, keď záznam z výsluchu maloletých detí zaznamenal technickým zariadením a tiež v listinnej forme. K znaleckému posudku PhDr. Viery Truskovej, PhD. č. 60/2020 z 30. septembra 2020, na ktorý otec v priebehu odvolacieho konania poukazoval, odvolací súd uviedol, že jeho závery nemôžu byť podkladom pre rozhodnutie súdu o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, nakoľko bol vypracovaný v trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Znalecké skúmanie v trestnom konaní je odlišné a zamerané na iné skutočnosti potrebné pre rozhodovanie. Deti boli vyšetrované bez potreby skúmania súvislostí týkajúcich sa ich rodinného prostredia a prebiehajúceho konfliktu medzi rodičmi. Znalecké dokazovanie bolo zamerané prioritne na zistenie lži skóre u maloletých pre vyhodnotenie pravdivosti ich tvrdení o údajnom fyzickom ataku zo strany matky a starej matky. Vo vzťahu k odvolacej námietke otca ohľadom neakceptovania vôle maloletých detí odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie zväžil dosah výpovede maloletých detí s ohľadom na ich vek, rozumovú, ale aj emocionálnu vyspelosť. Súd prvej inštancie zisťoval názor maloletých detí, čím postupoval v súlade s § 43 ods. 1 Zákona o rodine. Výsluch maloletých detí preukázal, že sú správaním otca programované proti matke vrátane jej zavrhovania, pričom tieto sa rétorike otca prispôbili a prijali jeho pocity hnevu a nenávisť voči matke. Z uvedeného jednoznačne vyplývalo, že prejavená vôľa detí nebola autonómna, ale vychádzala z názorov otca o neakceptovaní role matky v živote detí, preto v záujme maloletých detí súd prvej inštancie na ich názor neprihliadal, s čím sa odvolací súd stotožnil. Odvolací súd ďalej uviedol, že dospel k záveru, že zverenie maloletých do výchovy a starostlivosti otca nie je v súlade s ich najlepším záujmom. Otec svojvoľne nerešpektoval rozhodnutia súdov, jeho obranu poukazujúcu na psychický a fyzický stav maloletých detí v liečebno - výchovnom sanatóriu považoval odvolací súd za nedôvodnú, pretože svojím správaním privodil a neprimerane okolnostiam hrubo zasiahol do života maloletých detí. S prihliadnutím na podstatné okolnosti prejednávaneho prípadu, kedy otec maloleté deti po ukončení styku matke nevrátil, a ktorý zjavne neuznáva rolu druhého rodiča, neumožnil matke podieľať sa na starostlivosti o maloleté deti, odvolací súd takéto konanie otca vyhodnotil ako jednoznačne v rozpore s právom dieťaťa na výchovu a starostlivosť obidvoch rodičov. K odvolacej námietke otca týkajúcej sa výroku o trovách odvolací súd uviedol, že v mimosporových konaniach upravených v CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak zákon

neustanovuje inak. Odvolací súd z obsahu spisu nezistil žiadne relevantné okolnosti, ktoré by mali vplyv na iné rozhodnutie o trovách konania. V napadnutých výrokoch III. a IV. odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v tejto časti právne neodôvodnil a neuviedol žiadne úvahy, ktoré ho k rozhodnutiu viedli, okrem konštatácie, že trovy štátu vznikli a vzhľadom na predmet konania ich rozdelil medzi oboch rodičov rovným dielom. V rozhodnutí sa súd prvej inštancie nezaoberal podmienkou priznania trov štátu v tom smere, či u účastníkov konania neprichádza do úvahy oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 49 ods. 2 CMP. K odvolaním napadnutému uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty odvolací súd uviedol, že odvolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie neprípustné, preto ho odmietol.

Dovolanie

4. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f), § 421 písm. a), b) a c) CSP a dovolaním navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a nové rozhodnutie. Dovolateľ uviedol, že v jeho veci súdy nepostupovali s patričnou starostlivosťou a zákonne, podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho procesných práv a porušeniu práv na spravodlivý proces. Namietal kvalitu a zákonnosť postupu a nepravdivých správ sociálnej kurátorky, ktorá je za všetko zodpovedná. Vedie proti nemu osobnú vojnu, potrebovala ho odstaviť ako otca od svojich maloletých detí. Otec taktiež namietal dôkaz psychologičkou Ščerbovou, ktorá je podľa jeho názoru ovplyvnená kamarátkou sociálnej kurátorky. Súdy nerešpektovali jeho tvrdenia o zaujatosti sociálnej kurátorky, nepripustili jej výmenu, zrejme z obavy, aby nebola preukázaná iná pravda vo veci jeho maloletých detí. Súdy posúdili vec jednostranne v prospech jeho bývalej manželky, napriek tomu, že deti chcú žiť u otca, a nie u svojej matky. Súdy nesprávne zhodnotili psychologický dôkaz posudkom Ščerbovej, precenili ho a zakázali mu styk s deťmi. Aj keď krajský súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. uviedol, že bol „násilím“ donútený podrobiť sa znaleckému psychologickému dokazovaniu, pričom ho súd nepoučil o tom, že úkon je spolpatnený. Súdy mali záujem zveriť jeho najmladšieho syna F. proti jeho vôli matke, proti jeho vôli ho oddelili do bratov. Dovolateľ uviedol, že má výhrady voči súdnemu hodnoteniu dôkazu psychologického posudku znalkyne Truskovej, keď tento posudok vôbec nebol vykonaný a zobrať do úvahy. Súdy tak brali do úvahy len dôkazy, týkajúce sa matky a dôkazy, ktoré sa týkajú jeho ako otca vôbec nezohľadnili. Dovolateľ ďalej uviedol, že v konaní pred súdom sa nevykonával dôkaz - záznam autentickej výpovede jeho detí, ani autentický obsah rozhovoru s jeho deťmi. Súd predniesol vlastnú interpretáciu alebo prerozprávanie obsahu akéhosi rozhovoru s jeho deťmi, ku ktorému došlo bez prítomnosti otca. Žiaden písomný záznam o tomto výsluchu, ani technický záznam o tomto výsluchu vyhotovený nebol, súd o tom účastníkov v konaní žiadnym spôsobom neoboznámil. Prípadný písomný záznam vyhotovený z výsluchu jeho maloletých detí nemožno považovať za relevantný dôkaz, a to najmä preto, že v dôsledku nevyhotovenia zvukového záznamu je účastník konania vylúčený z akejkoľvek možnosti vyjadriť sa k tomuto dôkazu a oboznámiť sa so skutočným priebehom jeho vykonávania. Dovolateľ ďalej uviedol, že nedostatkom doposiaľ vedeného prvoinštančného a druhostupňového konania bolo, že súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili otcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedené skutočnosti dovolateľ riadne odôvodnil aj v podanom odvolaní. Dovolateľ má za to, že v nadväznosti na potlačenie jeho práv a slobôd ako aj ľudskej dôstojnosti, za zásah do súkromia v základnom rodičovskom práve odobratím jeho maloletých detí sa cíti vážne dotknutý na svojich právach. V tejto súvislosti poukázal na článok 12 Ústavy Slovenskej republiky, ako i na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrený vo veci sp. zn. 1Cdo/215/2006, podľa ktorého „každý človek je individuálnou osobnosťou, s vnútornými danosťami, ovplyvnený prostredím, v ktorom žije.“ Dovolateľ ďalej uviedol, že súd prvej inštancie mu bráni prístupu k súdu, súd nezistil rozhodujúce skutočnosti správne a v potrebnom rozsahu, čo viedlo k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu rozhodnutiu. Takéto rozhodnutie je pre nedostatok odôvodnenia nepreskúmateľné. Dovolateľ namietal, že druhoinsančný súd prehliadol jeho námietky, že celé dokazovanie sociálnou kuratelou a znaleckým dokazovaním z odvetvia psychológie je jednostranne zamerané v jeho neprospech a neprospech jeho maloletých detí so zvýraznením matky. Otec tieto závery súdu prvej inštancie odmietal, napadol ich pre nezrozumiteľnosť, nedostatok odôvodnenia a ich

nepreskúmateľnosť. Uvedená skutočnosť znamená, že rozhodnutie obidvoch súdov spočíva v nesprávnom právnom posúdení, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 421 písm. a) a c) CSP.

Posúdenie veci dovolacím súdom

5. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie otca odmietne. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania, ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

9. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. V danom prípade z dovolania otca jednoznačne vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti.

13. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal nedostatky v procesnom postupe súdu, a to, že súdy nerešpektovali jeho tvrdenia o zaujatosti sociálnej kurátorky a nepripustili jej výmenu, nesprávne zhodnotili psychologický dôkaz posudku znalkyne Ščerbovej. Namietal, že bol „násilím“ donútený podrobiť sa znaleckému psychologickému dokazovaniu, pričom ho súd nepoučil o tom, že úkon je spoplatnený. Mal výhrady voči súdnemu hodnoteniu dôkazu psychologického posudku znalkyne Truskovej, ktorý nebol vykonaný. Taktiež poukázal na nevykonanie

dôkazu - záznamom výpovede detí, z ktorého nebol vykonaný zvukový záznam a účastníci konania s ním neboli oboznámení.

14. K predmetným námietkam dovolateľa dovolací súd uvádza, že ide o nedostatky, ktoré dovolateľ uviedol aj v odvolaní a s ktorými sa podľa dovolacieho súdu odvolací súd jasným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia. Z bodu 11. rozsudku krajského súdu vyplýva prečo námietky ohľadom kolízneho opatrovníka odvolací súd nevzhliadol ako dôvodné. Dovolací súd k tejto námietke poznamenáva, že súd do konania vo veci starostlivosti o maloletých ustanovuje ako opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a nie konkrétnu osobu konajúcu za uvedený orgán (§ 117 CMP). Podľa § 49 a nasl. CSP možno z konania z dôvodu zaujatosti vylúčiť sudcu, súdneho úradníka, iných zamestnancov súdu, znalca, prekladateľa alebo tlmočníka a podľa § 19 ods. 1 CMP súd rozhoduje o vylúčení notára ako súdneho komisára a jeho zamestnancov. Kolízneho opatrovníka nie je možné zaradiť do žiadnej z týchto skupín, preto aj o prípadnej námietke zaujatosti voči kolíznemu opatrovníkovi predloženej súdu nemohlo byť rozhodnuté.

15. K námietke hodnotenia znaleckého posudku znalkyne Ščerbovej a znalkyne Truskovej dovolací súd uvádza, že odvolací súd v bode 19. rozsudku krajského súdu veľmi jasne vysvetlil, prečo závery znaleckého posudku PhDr. Viery Truskovej, PhD. nemohli byť použité v tomto konaní, a prečo znalecký posudok Mgr. Líbuše Ščerbovej bol vhodnejším podkladom na rozhodnutie vo veci. Dovolací súd uvádza, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu (účastníka konania) nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Postup súdu, v ktorom presvedčivo odôvodnil, prečo jeden znalecký posudok zobral do úvahy a druhý nie aj z akých dôvodov, (keď bol zameraný na znalecké dokazovanie v otázkach prebiehajúceho konfliktu rodičov maloletých a prioritne zamerané na zistenie lži skóre u maloletých pre vyhodnotenie pravdivosti ich tvrdení o údajnom fyzickom ataku ich matky a starej matky), nie je možné považovať za porušenie práva na spravodlivý proces pretože súd prvej inštancie i následne odvolací súd v odôvodnení rozhodnutí vysvetlili ako s dôkazmi naložili a ako ich vyhodnotili.

16. So zreteľom na obsah dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/12/2015, 4Cdo/191/2011, 5Cdo/43/2013, 6Cdo/95/2012, 7Cdo/179/2014, 8Cdo/346/2014). K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť automaticky považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f) CSP (3Cdo/26/2017). Súd v takom prípade vždy vykoná tzv. Perna test. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné).

17. Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese:

- Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci?

- Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania?

- Či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

Posúdenie veci musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

18. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, keďže okresný aj krajský súd v dostatočnom rozsahu zdôvodnili svoje východiská i procesný postup v odôvodnení rozsudkov pri rozhodovaní o návrhoch. Súd prvej inštancie v bode 45. vysvetlil z akého dôvodu nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie vypočutím otca a matky a to vzhľadom na mimoriadne rozsiahle a početné písomné vyjadrenia, na ktorých obaja zotrvali aj na pojednávaní na súde, kde zároveň do zápisnice o pojednávaní z 22. októbra 2021 (l.č. 532 a 533 súdneho spisu) sami potvrdili, že žiadne nové okolnosti uviesť nechcú; cit.: „Otec skáče advokátovi do reči, že už nič nechce.“ (str. 533 súdneho spisu). Pokiaľ chcel otec informovať súd o obsahu jeho výpovede na polícii vo veci trestného oznámenia, ktoré naňho podala matka maloletých, tak uvedené okresný súd považoval pre konanie za irelevantné. Napokon aj samotný otec zmenil svoje stanovisko priamo na pojednávaní na okresnom súde dňa 22. októbra 2021, keď do zápisnice uviedol, že už nič nechce (z kontextu vyplynulo, že už nechce o obsahu výpovede súd informovať, l.č. 533 súdneho spisu).

19. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu, resp. skutočného stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade známosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v predmetnej veci nezistil.

23. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán sporu. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strán sporu (viď R 125/1999).

24. K námietke dovolateľa k nevykonaniu dôkazu - výsluchu maloletých detí, pri ktorom dovolateľ vytýkal súdu, že k výsluchu došlo bez prítomnosti otca a z dôvodu nevyhotovenia zvukového záznamu je dovolateľ vylúčený z akejkoľvek možnosti oboznámiť sa so skutočným priebehom jeho vykonania a vyjadriť sa k tomuto dôkazu, dovolací súd poukazuje na bod 16 rozsudku krajského súdu (str. 692 súdneho spisu), v ktorom sa odvolací súd obsiahlym a zrozumiteľným spôsobom vyjadril k uvedenej námietke. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že pojednávanie dňa 22. októbra 2021, ktorého sa zúčastnil aj dovolateľ a jeho právny zástupca bolo prerušené za účelom výsluchu maloletých detí. Po pokračovaní v pojednávaní súd prvej inštancie oboznámil účastníkov konania s podstatným obsahom výsluchu detí. Zároveň sa v spise na l. č. 535 nachádza zápisnica z výsluchu maloletých detí. S jej obsahom ako aj s obsahom zvukového záznamu sa oboznámil dovolací súd a ich obsah, aj podľa dovolacieho súdu,

korešponduje so skutočnosťami, ktoré oboznámil okresný súd na pojednávaní dňa 22. októbra 2021, viď zápisnica o pojednávaní z 22. októbra 2021, str. 4, l. č. 532,533 súdneho spisu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na § 38 ods. 2 CMP, podľa ktorého súd zisťuje názor maloletého spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje názor maloletého bez prítomnosti iných osôb. Po preskúmaní procesného postupu súdu prvej inštancie, dovolací súd konštatuje, že pri výsluchu maloletých súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 38 CMP a § 98 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že neúčastou dovolateľa na výsluchu jeho maloletých detí nebolo porušené jeho právo na spravodlivý proces (k tomu pozri aj 4Cdo/136/2008).

25. K námietke dovolateľa, že bol „násilím“ donútený podrobiť sa znaleckému dokazovaniu a nebol poučený o spoplatnení znaleckého dokazovania, dovolací súd poukazuje na § 210 CSP, podľa ktorého je povinnosťou strany konania na základe príkazu súdu poskytnúť súčinnosť znalcovi, ak je to potrebné na účely znaleckého dokazovania. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením z 27. apríla 2021, sp. zn. 19P/161/2020 Okresný súd Košice II nariadil znalecké dokazovanie vo veci a vo výroku V. účastníkom uložil povinnosť poskytnúť znalkyni potrebnú súčinnosť, dostaviť sa v termíne určenom znalkyňou na vyšetrenie, podrobiť sa vyšetreniu, niečo vykonať alebo znášať, ak je to na účely znaleckého dokazovania potrebné. Z uvedeného vyplýva záver, že podrobenie sa znaleckému dokazovaniu bolo povinnosťou dovolateľa uloženou mu súdom. Ak dovolateľ uvádza, že bol „násilím“ donútený podrobiť sa znaleckému dokazovaniu, dovolací súd si to vysvetlil tak (keďže v dovolaní otec nešpecifikoval, akým spôsobom alebo konaním došlo k tomuto „násiliu“), že na dovolateľovi nebolo páchané fyzické či psychické násilie, ale zo strany dovolateľa išlo o neochotu dobrovoľne spolupracovať so znalkyňou, na základe súdneho rozhodnutia. Povinnosť vo všeobecnosti sa však chápe ako nevyhnutnosť, ktorá má alebo musí byť vykonaná bez ohľadu na mieru ochoty alebo vôle povinného subjektu. Obzvlášť povinnosť uloženú súdom dovolateľovi nemožno považovať za vadu konania, ktorá by zakladala dovolací dôvod. K nepoučeniu dovolateľa o spoplatnení znaleckého dokazovania dovolací súd uvádza, že vzhľadom k tomu, že výrok III. a IV. rozsudku okresného súdu (teda aj výrok o povinnosti otca zaplatiť trovy znaleckého) sa nebude vyjadrovať, keďže tieto výroky nie sú predmetom dovolacieho konania, keďže v tejto otázke sa bude ďalej konať na okresnom súde.

26. Podľa konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

27. Záverom dovolací súd uvádza, že žiadna z vytýkaných vád dovolateľom v postupe súdov neznemožnila dovolateľovi realizáciu jeho procesných práv slúžiacich na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v takej miere, že by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie podané otcom podľa § 420 písm. f) CSP nie je dôvodné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP

28. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, a) ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; b) ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená; c) ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú

otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení, ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

30. Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Tento dôvod prípustnosti sa teda viaže na ustálenú judikáтуру Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá nebola odvolacím súdom rešpektovaná, a to konkrétne v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal už skôr Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach. V dovolaní, ktorého prípustnosť vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť, ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku, a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, nemôže Najvyšší súd Slovenskej republiky pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesné neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (bližšie aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

31. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

32. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak dovolací súd ju dosiaľ ešte neriešil. Na to,

aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/203/2016, sp. zn. 3Cdo/216/2017, sp. zn. 4Cdo/64/2018, sp. zn. 6Cdo/113/2017, sp. zn. 7Cdo/95/2017 a sp. zn. 8Cdo/95/2017).

33. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

34. V danom prípade otec, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, odôvodnil dovolanie nesprávnym právnym posúdením odvolacieho ako i prvoinštančného súdu, ktoré demonštroval výpočtom nesprávností vytykánych odvolaciemu súdu ako i súdu prvej inštancie. Nekonkretizoval však právnu otázku, riešením ktorej sa odvolací súd odklonil od zaužívanej praxe dovolacieho súdu, prípadne ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Pritom v zmysle bodu 16. uznesenia Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/2/2017 platí, že pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). Dovolateľ označil v dovolaní rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/215/2006, z ktorého odcitoval: „Každý človek je individuálnou osobnosťou, s vnútornými danosťami, ovplyvnený prostredím, v ktorom žije“, avšak nevymedzil právnu otázku, od ktorej sa odvolací súd v rozhodnutí odklonil. Podľa dovolacieho súdu možno skonštatovať, že uvedeným citátom sa nižšie súdy de facto riadili, keďže posúdili vec maloletých detí v súlade s účelom Zákona o rodine a žiadny exces v ich rozhodnutí nebol dovolacím súdom v rozsahu vymedzenom v dovolaní otca zistený.

35. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa cieľu sledovanému § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil), porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

36. Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že (ani) na podklade dovolania otca podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie s poukazom na § 447 písm. f) CSP odmietol.

37. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 453 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.